НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Центр правового забезпечення розвитку науки і технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Науково-дослідного
інституту інтелектуальної власності
НАПрН України
Голова Вченої ради _____ Н. М. Мироненко
Протокол № 9 від 24 10. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ СУМІЖНИХ ПРАВ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань 08 «Право»
/шифр і назва/

спеціальність 081«Право»
/шифр і назва /

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Розробники завідувач відділу авторського права і суміжних прав, к.ю.н.
Штефан А. С.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020 рік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми охорони та захисту суміжних прав» вивчається аспірантами II курсу навчання.

Курс розрахований на поглиблене вивчення теоретичних та нормативних засад суміжних прав, правового регулювання відносин у сфері використання виконань, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення, отримання необхідних навичок кваліфікації об'єктів суміжних прав, умов їх правової охорони, порядку і способів захисту суміжних прав.

Предмет курсу складають: принципи правової охорони суміжних прав, доктринальні засади об'єктів суміжних прав, правовий статус суб'єктів суміжних прав, актуальні проблеми використання об'єктів суміжних прав, особливості захисту суміжних прав.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, рівень вищої освіти		
Галузь знань	08 «Право»	
Спеціальність	081 «Право»	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо- науковий) рівень	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Кількість кредитів EKTS	1	
Кількість модулів	1	
Кількість змістових частин	2	
Загальна кількість годин	30	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	II	II
Семестр	3	3
Лекційні заняття	12	4
Практичні, семінарські заняття	8	2
Самостійна робота	10	24
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є глибоке засвоєння знань у сфері правової охорони об'єктів суміжних прав, правового регулювання відносин, що виникають у зв'язку з їх використанням.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

1. Знати:

- науково-теоретичні та законодавчі положення про суміжні права;
- характеристики та умови правової охорони виконань, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення;
- правовий статус суб'єктів суміжних прав;
- особливості майнових суміжних прав;
- основні види порушень суміжних прав;
- основні способи захисту суміжних прав.

2. Вміти:

- кваліфікувати види об'єктів суміжних прав;
- визначати суб'єктів суміжних прав;
- оцінювати наявність та характер порушення суміжних прав;
- застосовувати нормативно-правові акти для прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у зв'язку і використанням об'єктів суміжних прав.

2.3. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними компетентностями

№	Програмна компетентність	Відповідність дисципліни компетентності
	ЗК – загальна компетентність	
ЗК1	*Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу*	+
ЗК2	*Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій*	+
ЗК4	*Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел*	+
ЗК 5	*Здатність генерувати нові ідеї (креативність)*	+
ЗК 6	*Здатність працювати в міжнародному науковому просторі*	+
ЗК 8	*Здатність застосовувати знання у практичній юридичній діяльності*	+
ЗК 9	*здатність пристосовуватися до нових змін у правовому регулюванні*	+
ЗК10	*Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку сфери інтелектуальної власності, інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури*	+
ЗК11	*Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз*	+

	ФК – фахові компетентності	
ФК 1	*Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики*	+
ФК 2	*Уміння збирати, опрацьовувати та аналізувати правові джерела (нормативно-правові акти, доктринальні джерела, судову практику)*	+
ФК 4	*Здатність до опрацювання та аналізу інформації для правового дослідження;*	+
ФК 6	*Знання доктринальних підходів у галузі дослідження, формулювання мети власного наукового дослідження як складової загальноцивілізаційного процесу*	+
ФК 7	*Вміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації*	+
ФК 8	*Здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу*	+
ФК 9	*Ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах*	+
ФК10	*Здатність до написання наукового дослідження з правової проблематики або статті у фахове видання*	+
ФК 12	*Знання методологічних принципів та методів правового дослідження*	+

2.4. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3 - комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1	*Знати*: науково-теоретичні та законодавчі положення про суміжні права; характеристики та умови правової охорони виконань, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення; правовий статус суб'єктів суміжних прав;	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*10%*
1.2	*Знати*: особливості майнових суміжних прав; основні види порушень суміжних прав; основні способи захисту суміжних прав.	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*10%*

2.1.	*Вміти:* кваліфікувати види об'єктів суміжних прав; визначати суб'єктів суміжних прав; оцінювати наявність та характер порушення суміжних прав	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*15%*
2.2.	*Вміти:* досліджувати та робити висновки щодо змісту правових концепцій, доктрин тлумачення сутності суміжних прав; застосовувати нормативно-правові акти для прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у зв'язку із створенням та використанням об'єктів суміжних прав.	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*10%*
3.1.	Грамотно і точно *формулювати та висловлювати* свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати та брати участь в аргументованій професійній дискусії при аналізі об'єктів суміжних прав	*Семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*10%*
3.2.	*Брати* участь в обговоренні дискусійних питань правозастосування; правової охорони й захисту суміжних прав	*Семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач*	*10%*
4.1.	*Аналізувати* інформацію з першоджерел, оцінювати її з позицій наступності та новизни, використовувати сучасні інформаційні технології і бази даних при визначенні специфіки охорони та захисту суміжних прав	*лекція, семінарське заняття, самостійна робота, експрес опитування, підсумкова контрольна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота*	*10%*
4.2.	*Визначати та досліджувати* проблеми правового регулювання суміжних права; *здійснювати пошук* шляхів удосконалення правового регулювання суміжних прав	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота*	*10%*
4.3.	*Формувати* правові позиції для розв'язання проблем і практичних ситуацій у сфері суміжних прав	*Лекція, семінарське заняття, самостійна робота*	*Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота,*	*15%*

			розв'язання задач	

2.5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3.
Програмні результати навчання (Спеціальність 081 «Право»)									
ПРН 1 *Вміння застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці*	+	+		+				+	+
ПРН 2 *Вміння застосовувати принципи наукової та професійної етики*				+	+				+
ПРН 3 *Здатність презентувати свої знання українською та іноземною мовами на рівні достатньому для усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження*		+	+				+	+	+
ПРН 5 *Вміння спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та професійної діяльності, в тому числі і на міжнародному рівні, демонструючи системний науковий світогляд та культурний кругозір*						+			
ПРН 6 *Знання поглядів провідних зарубіжних вчених, положень наукових шкіл та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу*	+	+					+		
ПРН 7 *Вміння здійснювати процедуру встановлення інформаційної цінності джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами*			+						
ПРН 9 *Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній діяльності, у сфері інтелектуальної власності, а також у педагогічній діяльності*					+	+			
ПРН 12 *Вміння спілкуватись в діалоговому режимі з широкою науковою*					+	+			

спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності									
ПРН 13 *Вміння кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз*			+		+				
ПРН 14 *Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; здійснювати публікацію джерел з дотриманням основних археографічних правил*		+		+			+		
ПРН 15 *Вміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, пам'яткоохоронної та музейної діяльності, національної чи світової духовної та матеріальної культури*	+	+		+					
ПРН 16 *Вміння ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у сфері інтелектуальної власності, в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань*					+	+		+	

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості правової охорони суміжних прав

Тема 1. Загальна характеристика об'єктів суміжних прав.

Тема 2. Правовий статус суб'єктів суміжних прав.

Тема 3. Виникнення і здійснення суміжних прав.

Тема 4. Обмеження майнових суміжних прав.

Змістовий модуль 2. Форми і способи захисту суміжних прав

Тема 1. Види порушень суміжних прав.

Тема 2. Форми і способи захисту суміжних прав.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Особливості правової охорони суміжних прав								
Тема 1. Загальна характеристика об'єктів суміжних прав	4	2	2	-	4	-	-	4
Тема 2. Правовий статус суб'єктів суміжних прав	4	2	2	-	4	2	2	-
Тема 3. Виникнення і здійснення суміжних прав	4	2	2	-	6	-	-	6
Тема 4. Обмеження майнових суміжних прав	6	2	-	4	4	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1	18	8	6	4	18	2	2	14
Змістовий модуль 2. Форми і способи захисту авторського права								
Тема 5. Види порушень суміжних прав	6	2	-	4	6	-	-	6
Тема 6. Форми і способи захисту суміжних прав	6	2	2	2	6	2	-	4
Разом за змістовим модулем 3	12	4	2	6	12	2	-	10
Усього годин	**30**	12	8	10	**30**	4	2	24

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	**Загальна характеристика об'єктів суміжних прав.** Загальні засади суміжних прав та їх джерела. Характеристика та умови правової охорони виконань, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення.	2	-
2	**Правовий статус суб'єктів суміжних прав.** Виконавці. Виробники фонограм та відеограм. Організації мовлення. Особисті немайнові та майнові права суб'єктів суміжних прав.	2	2
3	**Виникнення і здійснення суміжних прав**. Особливості виникнення правової охорони на об'єкти суміжних прав. Розпорядження майновими суміжними правами. Строк чинності суміжних прав.	2	-
4	**Форми і способи захисту суміжних прав.** Самозахист суміжних прав. Юрисдикційна форма захисту суміжних прав. Способи	2	-

	захисту суміжних прав. Захист суміжних прав при порушеннях у мережі Інтернет.		
	Усього	**8**	**2**

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	**Загальна характеристика об'єктів суміжних прав.** Загальні засади суміжних прав та їх джерела. Характеристика та умови правової охорони виконань, фонограм, відеограм, програм організацій мовлення.	-	4
2	**Виникнення і здійснення суміжних прав**. Особливості виникнення правової охорони на об'єкти суміжних прав. Розпорядження майновими суміжними правами. Строк чинності суміжних прав.	-	6
3	**Обмеження майнових суміжних прав.** Триступеневий тест за Бернською конвенцією. Види обмежень майнових суміжних прав.	4	4
4	**Види порушень суміжних прав**. Поняття порушення суміжних прав. Характеристика видів порушення суміжних прав.	4	6
5	**Форми і способи захисту суміжних прав.** Самозахист суміжних прав. Юрисдикційна форма захисту суміжних прав. Способи захисту суміжних прав. Захист суміжних прав при порушеннях у мережі Інтернет..	2	4
Усього		**10**	**24**

7. Методи навчання

При проведенні лекцій з метою здійснення наочних ілюстрацій та забезпечення засвоєння матеріалу використовуються мультимедійні презентації та аудіовізуальна продукція, проводиться робота в групах. На семінарських занять відбувається розв'язання ситуаційних завдань, розбір та вирішення кейсів.

8. Методи контролю

Контроль знань аспірантів проводиться у таких формах: експрес-опитування, доповідь (повна відповідь на питання), доповнення відповіді, вільна дискусія, виконання індивідуального завдання, вирішення задач.

9. Критерії оцінювання результатів навчання аспірантів

Оцінювання знань аспірантів здійснюється за результатами реалізації методів контролю знань на семінарських заняттях. Загальна максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни може становити 100 балів.

Поточний контроль та самостійна робота						Сума
Змістовний модуль 1				Змістовий модуль 2		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	100
18	18	15	15	15	19	

Орієнтовні форми контролю знань на лекціях і семінарських заняттях та їх оцінка:

- експрес-опитування – до 3 балів;
- доповідь (повна відповідь на питання) – до 5 балів;
- доповнення відповіді – до 2 балів;
- участь у дискусії – до 2 балів;
- виконання індивідуального завдання – до 5 балів;
- вирішення задачі – до 5 балів;
- мінімальний бал за участь в семінарському занятті – 1.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-39	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова література:

1. Бутнік-Сіверський С. О. Спадкування прав інтелектуальної власності: монографія. Київ: НДІ ІВ НАПрНУ, НВП Інтерсервіс, 2013.

2. Войниканис Е. А. Право интеллектуальной собственности в цифровую эпоху: парадигма баланса и гибкости: монография. Москва: Юриспруденция, 2013.

3. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2004.

4. Інтелектуальна власність: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / В. М. Боковня, В. І. Василенко, Б. М. Гук та інші. Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2014.

5. Коваль И.Ф. Защита прав интеллектуальной собственности: учеб. пособ. / под общ. ред. Е. П. Орлюк. Киев: Лазурит-Полиграф, 2010.

6. Липцик Д. Авторское право и смежные права / пер. с фр. Москва: Ладомир; Издательство ЮНЕСКО, 2002.

7. Основи інтелектуальної власності: навч. посібник / О. П. Орлюк (кер. авт. кол.), А. О. Кодинець, Ю. В. Носік та ін.; за ред. О. П. Орлюк. Київ: Інтерсервіс, 2016.

8. Право інтелектуальної власності: академ. курс. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / О. А. Підопригора, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. С. Дроб'язко та ін.; За ред. О. А. Підопригори, О. Д. Святоцького. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Ін Юре, 2004.

9. Право інтелектуальної власності: акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. Київ: Ін Юре, 2007.

10. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. Вид. 2, змін. і доп. Київ: НУБіП України, 2016.

11. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. 2-е изд. Москва: Проспект, 2001.

12. Судариков С. А. Интеллектуальная собственность: монография. Москва: Издательство деловой и учебной литературы, 2007.

13. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017.

Допоміжна література:

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С. Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / Уклад. В. С. Дроб'язко. Київ: Ін Юре, 2001.

2. Андрусів У. Б. Результати діяльності організацій мовлення: тенденції та перспективи правової охорони. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4.

3. Боярчук О. М. Цивільно-правова охорона суміжних прав в Україні: автореф. дис. … канд. юрид. наук. Київ, 2002.

4. Вахонєва Т. М. Юридичний зміст майнових прав виконавців як суб'єктів суміжних прав за законодавством України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2013. Вип. 60.

5. Верес І. Я. Ознаки та поняття об'єктів суміжних прав. *Право і суспільство*. 2015. № 5 (3).

6. Дробязко В. Цивільна відповідальність в Україні за контрафакцію та піратство у сфері авторського права й суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 1.

7. Ієвіня О. В. Цивільно-правова охорона та захист прав виробників фонограм: автореф. дис... канд. юрид. наук. Одеса, 2005.

8. Калениченко П. А. Охорона авторського і суміжних прав у музичному шоу-бізнесі України: автореф. дис... канд. юрид. наук. Київ, 2008.

9. Рассомахіна О. Технічні засоби захисту об'єктів авторського права і суміжних прав в мережі Інтернет: питання правового регулювання. *Юридична Україна*. 2012. № 11.

10. Сорока Н. Джерела авторського права та суміжних прав у Європейському Союзі. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2014. Вип. 35.

11. Троцька В. Сутність вільного використання об'єктів авторського права і суміжних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 4.

12. Уваркин Г. И. Правовые проблемы осуществления и защиты авторских и смежных прав: автореф. дис. … канд. юрид. наук. Москва, 2006.

13. Штефан А., Зеров К. Припинення порушень авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет: огляд законодавчих новел. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2017. № 3.

14. Юринець Ю. Л. Міжнародна система регулювання суміжних прав в контексті Європейської інтеграції України. *Інформація і право*. 2012. № 3.

15. Яворська О. С. Законодавчі новели щодо захисту авторських і суміжних прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет. *Часопис цивілістики*. 2017. Вип. 26.

13. Інформаційні ресурси

Законодавство України у сфері інтелектуальної власності: http://ndiiv.org.ua/ua/dijalnist/zakoni_ukraini/zakony-ukraini/

Міжнародні договори у сфері інтелектуальної власності: http://ndiiv.org.ua/ua/dijalnist/zakoni_ukraini/miznarodni-dogovory/

Архів номерів журналу «Теорія і практика інтелектуальної власності»: http://www.inprojournal.org/uk/category/archiv-nomeriv/

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua